

Michel de Ghelderode **escorial**

Překlad: Mario Stretti

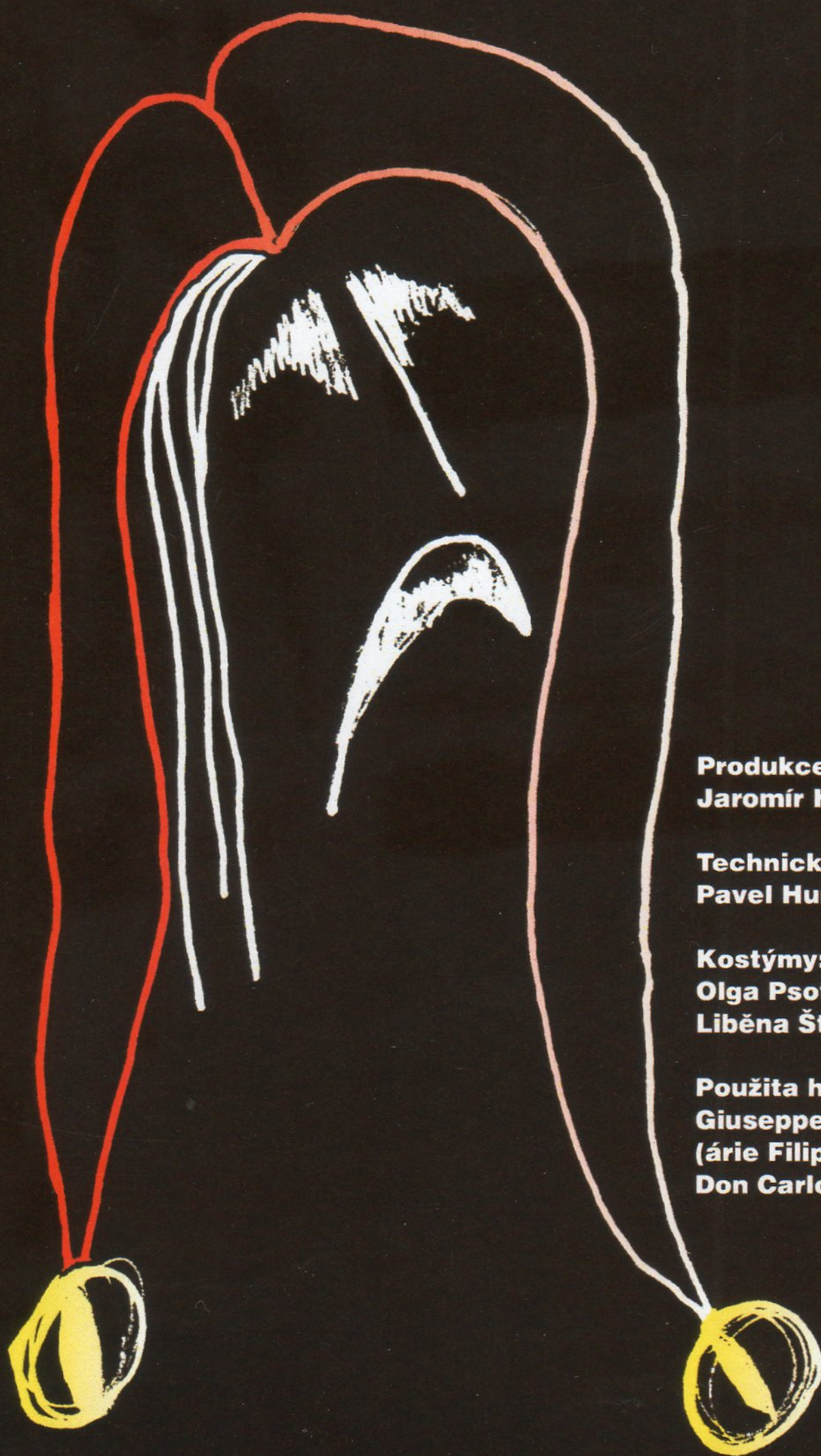
Režie: Rudolf Felzmann

**Osoby
a obsazení:**

**Král
Václav Spirit**

**Folial, šašek
Ladislav Valeš**

**Mnich
Jaroslav Kodeš**



**Produkce:
Jaromír Holfeuer**

**Technická spolupráce:
Pavel Hurych**

**Kostýmy:
Olga Psotová
Liběna Štěpánová**

**Použita hudba
Giuseppe Verdiho
(árie Filipa z opery
Don Carlos)**

Premiéra Klapý 27. září 2008

Michel de Ghelderode: escorial

hra o 1 jednání

Překlad: Mario Stretti

(odborná spolupráce Hubert Krejčí)

**Text v úpravě podle vydání
nakladatelství DIVUS (r.v.1996)**

Skupina 3 + 1 vznikla příležitostně jako součást **Rádobydivadla Klapý**. Názorová blízkost a v neposlední řadě i kvalitní organizační a technické zázemí přiměly trojici herců spolu s režisérem, aby se uchýlili pod patronát právě tohoto souboru. Kontinuitu podtrhuje fakt, že **Ladislav Valeš** je hercem, režisérem, dramaturgem a vedoucím právě Rádobydivadla. **Jaroslav Kodeš** v tomto souboru hostuje jako režisér. **Václav Spirit**, původem z Čech, avšak už tři desítky let žijící a působící i v divadelním dění v SRN, často zajíždí do své vlasti. Tito tři pánové pak doslova umluvili režiséra **Rudolfa Felzmanna**, který kdysi jako divadelník i pedagog ovlivnil jejich kroky. Tak vznikl nápad na dálku a jen v nemnoha zkouškách (trvajících ale i 36 hodin!) nastudovat text, o němž se domnívají, že jim dává příležitost k mnohotvárné herecké práci. *Hry belgického dramatika Michela de Ghelderode (1898-1962) se podobají hrám surrealistů a expresionistů a jeho teorie připomíná Artaudovu. Více než třicet jeho her proniká vize lidí jako bytostí, jejichž tělo je mocnější ducha. Zkaženost, smrt a krutost se co chvíli derou na povrch, třebaže se za nimi skrývá nepřímá kritika degradace a materialismu a výzva k pokání. V jeho dílech však lze rouhačstvím dojít víry a za směšnou fraškou je skryto utrpení. Podobně jako Artaud i Ghelderode snižuje jazyk a dává přednost podívané. Místo děje se mění často a nečekaně, postavy jsou obvykle přehnané a mnohé pocházejí z music-hallových, cirkusových a jarmarečních klaunů. Na jeho pohrdání tradiční dramatikou ukazují podtituly jeho her: „tragická fraška“, „burleskní mystérie“, „tragédie pro music-hall“ a podobně. Z jeho četných dramát je nejznámější Smrt doktora Fausta (1925), Escorial (1927), Barabáš (1928), Pekelná hostina (1929), Pantagleize (1929), Rudá magie (1931), Slepci (1933), Balada o velkém kostlivci (1934), Slečna Jairová (1934), Hop, signore! (1935). Po roce 1949, kdy si Ghelderode povšimli vyznavači absurdního divadla, jeho proslulost značně vzrostla. (O. G. Brockett: Dějiny divadla)*

Michel de Ghelderode tvořil pod vlivem literárního i divadelního kvasu v první polovině minulého století. V jeho hrách se prolíná svět reálný i fantaskní. Postavy mají v sobě cosi z živočišné erotiky ba i perverze, z černého cynizmu, ale také z existencializmu míseného s křesťanskou vírou. Osoby, mnohdy podobné zpotvořeným figurám z obrazů Boschových, připomínají kýmsi ovládané loutky. Jejich city mají odezvu ve zveličelé metaforičnosti a stejně tak v totální přizemnosti a ubohosti. Jednoaktová hra **Escorial** nese název monumentální stavby, jež je rezidencí španělských králů i jejich mauzoleem, ale také klášterem plným kobek a nekonečných chodeb, kde nerozeznáte místo k modlitbě od vězení či ložnice. Escorial postavil král Filip II., jehož známe z Schillerova dramatu či Verdiho opery Don Carlos. Ghelderodův Král ho vnějšími atributy snad připomíná: je mocnářem, jehož vláda se utápí v autodafé i krvi mučedníků, zatímco v tajných komnatách i za každou zástěnou se skrývá obludná moc církve. Filip II. také prožil nenaplněnost lásky, jenže Ghelderode nepíše ani historické drama, ani filozofický traktát. Inscenátoři v Escorialu nacházejí motiv směšné i děsivé manipulace, naplňované touhou po moci i smyslným chtíčem. Kdo skutečně vládne a kdo miluje? Kdo žije a kdo je dávno mrtev...

**Zvláštní poděkování za poskytnutí prostor pro
zkoušky: Kulturní centrum Rakovník,
Městské divadlo Děčín,
DS Jiří Poděbrady**

**Inscenace vznikla za podpory firmy Elektromontáže
Procházka, Radovesice a OÚ Klapý
Program připravili: R. Felzmann (text)
Pavel Macák (grafický design)**